

podstawowa jednostka organizacyjna: Wydział Pedagogiki

kierunek studiów: **PRACA SOCJALNA**

dyscyplina: Pedagogika

profil kształcenia: ogólnoakademicki

poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia

numer studiów US 21/2021/2022 – PS-22/23

Lp.	Zajęcia	Kierunkowe efekty uczenia się	Treści programowe
1.	Wprowadzenie do filozofii	K_W01 K_U08, K_K01 K_K07,	1.Co to jest filozofia 2. Główne dyscypliny filozoficzne 3. Współczesne nurty filozofii (naturalizm, pragmatyzm, fenomenologia, egzystencjalizm, strukturalizm, hermeneutyka, postmodernizm, neotomizm) 4. Kim jest człowiek? 5. Czym jest społeczeństwo? 6. Co to jest kultura? 7. Czym jest rzeczywistość? 8. Czy jesteśmy wolni? 9. Problem wartości moralnych. 10. Jak wytłumaczyć istnienie zła. 11. Filozoficzne problemy polityki. 12. Mózg, umysł, problem sztucznej inteligencji 13. Eros, seks, miłość. 14. Płeć fizyczna i kulturowa. Problemy gender. 15. Zagadnienia transhumanizmu.
2.	Etyka zawodowa	K_W12, K_U08, K_U14, K_U15, K_K07, K_K19,	1. Etyka w pracy pracownika socjalnego. 2. Główne systemy etyczne (etyka klasyczna, etyka Kanta, utilitaryzm, etyka chrześcijańska). 3. Co to są dylematy etyczne? 4. Główne rodzaje dylematów i strategie ich rozwiązywania 5. Wybrane problemy etyczne występujące w pracy pracownika zawodowego (opieka nad osobami niepełnosprawnymi; problemy asystenta rodziny; problemy biedy strukturalnej, problem uchodźców; dylemat klient-podopieczny. 6.Omówienie kodeksu etycznego pracownika socjalnego.
3.	Wprowadzenie do socjologii	K_W01, K_W02, K_W07 K_W14, K_U01 K_U04, K_U17, K_K01	1. Powstanie i rozwój socjologii jako nauki na tle innych nauk. 2. Przedmiot badań socjologii i stosowane metody na gruncie tej nauki wraz z ich charakterystyką oraz przedmiot i zakres badań innych nauk pomocnych w pracy socjalnej. 3. Funkcje socjologii jako nauki. Powiązania tych funkcji z funkcjami innych nauk pomocnych w pracy socjalnej. 4. Podstawy życia społecznego (warunki przyrodnicze, warunki społeczne, ekonomiczno- gospodarcze, polityczne, demograficzne i zdrowotne oraz-kulturowo – cywilizacyjne, a w nich indywidualne funkcjonowanie ludzi oraz grup i zbiorowości społecznych).

			<p>5. Człowiek jako istota: bio-fizjologiczna, psycho-intelektualna, społeczna i kulturowo-cywilizacyjna a wynikające z tego pozytywne oraz negatywne skutki , a także możliwości i ograniczenia płynące dla pracowników socjalnych.</p> <p>6. Socjalizacja jednostki jej uwarunkowania (ogólne informacje o socjalizacji, szerokie i wąskie ujęcie socjalizacji, wzajemne oddziaływania otoczenia na jednostkę i jednostki na otoczenie z uwzględnieniem oddziaływań bezrefleksyjnych, tradycyjnych, utylitarnych i płynących z tych faktów konsekwencji dla jednostki, otoczenia i podejmowanych oddziaływań w pracy socjalnej).</p> <p>7. Wybrane komponenty środowiska i ich znaczenie w procesach socjalizacji.</p> <p>8. Rodzina i jej znaczenie w życiu indywidualnym i społecznym. Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, możliwości i ograniczenia w tym zakresie. Inne grupy społeczne wraz z ich charakterystyką.</p> <p>9. Zbiorowości społeczne oraz więzi społeczne i ich istota- podstawowe zagadnienia. Różnicowania społeczne, nierówności społeczne i indywidualne oraz płynące z tego konsekwencje.</p> <p>10. Instytucje społeczne i ich rola w życiu zbiorowym i indywidualnym.</p> <p>11. Kultura- subkultury, podkultury - cechy wspólne i rozbieżne a kultura indywidualna ludzi.</p> <p>12. Potrzeba znajomości środowiska społecznego w pracy socjalnej.</p>
4.	Podstawy ekonomii i przedsiębiorczości	K_W02, K_W03, K_W16, K_U13, K_U15,	<p>Podstawowe pojęcia i prawa ekonomii. Podmioty gospodarcze. Funkcjonowanie rynku. Struktury rynku (konkurencja, monopol, oligopol). Rynki czynników produkcji. Rola państwa w funkcjonowaniu gospodarki. Rachunek dochodu narodowego. Pieniądz i system bankowy. Pojęcie i skutki inflacji. Bezrobocie.</p> <p>Przedsiębiorstwo, przedsiębiorca, firma.</p> <p>Otoczenie przedsiębiorstwa.</p> <p>Klasyfikacja przedsiębiorstw wg wielkości.</p> <p>Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw.</p> <p>Zasoby w przedsiębiorstwie.</p> <p>Zasady podejmowania i wykonywania indywidualnej działalności gospodarczej.</p>
5.	Polityka społeczna	K_W01 K_W02, K_W03, K_U01 K_U15, K_K01	<p>Definicja i paradygmat polityki społecznej. Wartości w polityce społecznej. Koncepcja „przekształceń społecznych”. Modele polityki społecznej. Sprawiedliwość społeczna. Aktualne problemy i kwestie społeczne w Polsce. Instrumenty polityki społecznej. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa. Polityka rodzinna w Polsce. Prawa człowieka a polityka społeczna. Wybrane badania problemów społecznych.</p>
6.	Psychologia ogólna	K_W01 K_W08, K_U01 K_U04, K_K01	<p>1. Wprowadzenie do psychologii ogólnej. Nurty i podejścia psychologiczne. Historia myśli psychologicznej. Role zawodowe i charakterystyka psychologów.</p> <p>2. Osobowość. Definicje, struktura i funkcje osobowości. Rozwój podstawowych struktur osobowościowych. Zaburzenia osobowości.</p> <p>3. Różnice indywidualne. Temperament, płeć, zdolności, style poznawcze, twórczość i uzdolnienia, inteligencja.</p> <p>4. Afektywne i motywacyjne regulatory zachowania. Struktura, funkcje i związki emocji z procesami poznawczymi. Stres. Radzenie sobie ze stresem. Typy motywacji. Język i komunikacja.</p> <p>5. Poznawcze regulatory zachowania - spostrzegane, uwaga, myślenie, pamięć, uczenie się.</p> <p>6. Motywacja i jej znaczenie w życiu człowieka</p> <p>7. Charakterystyka zaburzeń psychicznych</p> <p>8. Korzenie życia społecznego – przywiązanie i miłość</p> <p>9. Wybrane zagadnienia z psychologii społecznej - Zachowania asertywne, agresywne i uległe. Sytuacje interpersonalne. Negocjacje. Komunikacja. Konflikty. Procesy grupowe, reguły współdziałania, role w grupie</p>
7.	Psychologia społeczna	K_W01 K_W02, K_W07 K_W08, K_U01 K_U17, K_K01 K_K06, K_K08,	<p>1. Czym i jak zajmuje się psychologia społeczna: Przedmiot psychologii społecznej; Podstawowe podejścia teoretyczne – perspektywy; Metody badawcze stosowane w psychologii społecznej; Psychologia społeczna a pokrewne dziedziny nauki</p> <p>2. Postawy społeczne: Ujęcia definicyjne postaw społecznych; Struktura postaw społecznych; Wpływ postaw na zachowanie; Sposoby zmiany postaw społecznych; Skale pomiarowe postaw społecznych</p> <p>3. Stereotypy, uprzedzenia i dyskryminacja: Pojęcie stereotypu, uprzedzeń i dyskryminacji; Modele zmiany stereotypów; Redukcja uprzedzeń społecznych</p>

			<p>4. Kompetencje społeczne i ich rola w budowaniu kontaktów społecznych: Sfery funkcjonowania człowieka i zależności pomiędzy nimi; Pojęcie kompetencji/zdolności społecznych i umiejętności społecznych; Składowe kompetencje społecznych; Wybrane kompetencje społeczne (asertywność, gratyfikacja i wsparcie, komunikacja interpersonalna, empatia, autoprezentacja); Funkcje kompetencji społecznych</p> <p>5. Komunikacja międzyludzka jako podstawowa kompetencja społeczna - podstawy psychologii komunikacji międzyludzkiej: Definicje, pojęcia komunikowania i komunikowania się; Cechy procesu komunikacji interpersonalnej; Teoretyczne orientacje w teorii komunikacji interpersonalnej – orientacja funkcjonalna i interpretacyjna; Elementy procesu komunikacji; Funkcje porozumiewania się; Systemy komunikacji i ich specyficzne cechy oraz funkcje; Klasyfikacja komunikatów werbalnych i niewerbalnych; Formy komunikacji; Wyznaczniki skuteczności porozumiewania się; Wybrane narzędzia skutecznej komunikacji w sytuacji prywatnej i zawodowej</p> <p>6. Wybrane wyznaczniki funkcjonowania w relacjach międzyludzkich - atrakcyjność interpersonalna jako wyznacznik budowania relacji społecznych: Pojęcie atrakcyjności interpersonalnej i jej rola w budowaniu kontaktów społecznych; Wybrane wyznaczniki atrakcyjności interpersonalnej; Szczególne znaczenie przywiązania dla funkcjonowania człowieka w aspekcie osobistym i zawodowym; Czynniki ryzyka dla relacji przywiązaniowej w kontekście funkcjonowania społecznego; Specyfika bliskich związków międzyludzkich - elementy modelu bliskich związków, ich dynamika i fazy związku</p> <p>7. Wybrane wyznaczniki funkcjonowania w relacjach międzyludzkich - autoprezentacja jako wyznacznik budowania relacji społecznych: Pojęcie autoprezentacji i jej rola w budowaniu kontaktów społecznych; Strategie i techniki autoprezentacyjne; Zasady skutecznej autoprezentacji w sytuacji osobistej i zawodowej</p> <p>8. Wybrane wyznaczniki funkcjonowania w relacjach międzyludzkich - konflikty i sposoby ich rozwiązywania w wybranych sytuacjach społecznych; Podstawy teoretyczne psychologii konfliktu; Diagnoza sytuacji konfliktowej; Rywalizacja i kooperacja; Strategie rozwiązywania konfliktów; Pseudorozwiązania konfliktu</p> <p>9. Wybrane wyznaczniki funkcjonowania w relacjach międzyludzkich - pomocność i prospołeczność: Teorie pomocności; Wyznaczniki pomocności; Reagowanie na pomoc</p>
8.	Pedagogika społeczna	K_W01 K_W02, K_W05, K_W07 K_W08, K_U01, K_U12, K_U15, K_K06,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagogika społeczna jako nauka - definicje i przedmiot badań. 2. Kategorie i pojęcia pedagogiki społecznej: środowisko, środowisko wychowawcze, siły społeczne, więzi społeczne. 3. Zmiana społeczna jako dynamizm przeobrażający komponenty środowisk wychowawczych. 4. Działania społeczne w obrębie pedagogiki społecznej: ratownictwo, opieka, pomoc, wsparcie, kompensacja, profilaktyka, animacja. 5. Dobro wspólne jako wartość i działanie społeczne na rzecz środowiska. 6. Metodologiczne podejścia do badań środowisk wychowawczych i działań na rzecz wychowanka. 7. Metody pracy pedagogiki społecznej i ich możliwości wykorzystania w praktyce pedagogicznej
9.	Wprowadzenie do pedagogiki	K_W01 K_W02, K_U05, K_U15, K_K01	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiot współczesnych badań pedagogicznych. Związek pedagogiki z innymi naukami, subdyscypliny pedagogiki. 2. Mapa pojęciowa współczesnej pedagogiki: edukacja, procesy edukacyjne, dyskursy edukacyjne (jako przedmiot badań pedagogicznych, pedagogika w znaczeniu współczesnym, pedagogie, uczenie się, nauczanie 3. Wielość i różnorodność wiedzy o edukacji w kontekście zmian społecznych. 4. Najważniejsze problemy współczesnej praktyki edukacyjnej identyfikowane w: <ol style="list-style-type: none"> a) procesach naturalnego wrastania, b) celowościowych procesach wychowania i kształcenia, c) procesach uspołecznienia. 5. Problemy współczesnej pedagogiki
10	Pedagogika specjalna	K_W08, K_W09, K_U06, K_U18,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagogika specjalna w systemie nauk. Podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej. 2. Podmiot, przedmiot, cele, zadania, zasady, zakres i subdyscypliny pedagogiki specjalnej. 3. Pedagogika specjalna i jej podmiot i przedmiot w ujęciu historycznym 4. Postawy społeczne wobec choroby i niepełnosprawności i osób chorych i z niepełnosprawnością 5. Rozwój rewalidacji i rehabilitacji w pedagogice specjalnej 6. Systemy kształcenia i wychowania specjalnego w Polsce i na świecie. 7. Modele i współczesne tendencje w edukacji uczniów z niepełnosprawnością. Segregacja, Normalizacja (Integracja), Inkluzja

			8. Współczesne koncepcje teoretyczne opisujące systemy wsparcia i życie osób z niepełnosprawności 9. Wybrane metody stosowane w dydaktyce specjalnej i wychowaniu dzieci z niepełnosprawnością 10. Interdyscyplinarność pedagogiki resocjalizacyjnej 11. Dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 12. Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. 13. Podstawowe problemy surdopedagogiki 14. Podstawowe problemy tyflopedagogiki 15. Podstawy pedagogiki leczniczo-terapeutycznej. Koncepcja wpływu choroby na człowieka. Oddziaływania rewalidacyjne. Choroba terminalna. Hospicjum, opieka paliatywna. Godne umieranie i ocena jakości życia (QUALITY OF LIFE-QL) 16. Autyzm wczesnodziecięcy. Koncepcje autyzmu i jego objawy. Terapia dziecka autystycznego Współpraca rodziców dziecka autystycznego z pedagogiem. 17. Mniejszości społeczno-kulturowe jako podmiot pedagogiki specjalnej
11	Biomedyczne podstawy rozwoju	K_W09, K_U19,	1. Rozwój osobniczy człowieka: etapy, okresy i fazy w rozwoju osobniczym. 2. Rozwój fizyczny człowieka: pojęcie rozwoju i kierunki zmian rozwojowych (trend rozwojowy, akceleracja), - aspekty rozwoju fizycznego, rozwój prenatalny, noworodkowy, niemowlęcy i poniemowlęcy, przedszkolny i szkolny, okres dojrzewania i dorastania, okres stabilizacji, starzenie się i starość. 3. Czynniki wpływające na rozwój fizyczny: genetyczne, środowiskowe, tryb i styl życia. 4. Metody oceny rozwoju fizycznego człowieka. 5. Rozwój psychiczny człowieka – teorie rozwoju. 6. Zdrowie i jego definicje. 7. Czynniki wpływające na zdrowie. 8. Zachowania antyzdrowotne i prozdrowotne.
12	Profilaktyka społeczna	K_W07, K_W08, K_U01 K_U19, K_K01	1. Współczesne kierunki oddziaływań profilaktycznych (charakterystyka podejścia psychospołecznego, podejścia poznawczo-behawioralnego/trening umiejętności życiowych oraz edukacja normatywna/ oraz programów szkolno-środowiskowych). 2. Koncepcje profilaktyki w pedagogice (profilaktyka społeczna, wychowawcza i społeczno-wychowawcza). 1. Bezdomność jako problem społeczny w Polsce i w Europie. 2. Charakterystyka Projektu Współpracy Ponadnarodowej „Dach nad Twoją przyszłością” – projektu kierowanego do osób bezdomnych w celu ich reintegracji społecznej i zawodowej. 3. Specyfika Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach. 4. Dialog Motywujący – Terapia motywująca - jako metoda pracy nad zmianą u osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. 5. Empowerment - metoda w pracy socjalnej 6. Strategie interwencji kryzysowej. 7. Przykłady podejścia wspierającego rozwój zasobów osobistych osób znajdujących się w trudnej sytuacji – założenia i konsekwencje dla wypełniania roli wychowawcy/asystenta rodziny. Relacje z doświadczeń w zakresie wspierania rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo- wychowawczej w wybranych krajach.
13	Podstawy geragogiki	K_W03, K_W13, K_U12, K_U19, K_K04	1. Podstawowe pojęcia z zakresu geragogiki. 2. Biopsychospołeczne teorie starzenia się człowieka. 3. Starzenie się społeczeństwa jako problem demograficzny. 4. Aspekty starzenia się człowieka i progi starości. 5. Zdrowotne problemy seniorów. 6. Społeczne problemy seniorów. 7. Czynniki warunkujące przebieg procesu starzenia się człowieka. 8. starzenie się fizjologiczne i patologiczne. 9. Rola aktywności w adaptacji do emerytury. 10. Idea aktywnego starzenia się człowieka. 11. Edukacja „do” i „w” starości.

14	Wprowadzenie do metodologii badań nauk społ.	K_W10, K_U03, K_U15, K_K02,	<ol style="list-style-type: none"> 1. O osobliwości nauk społecznych. Istota obiektywistycznego i subiektywistycznego podejścia do nauki. 2. Zasady, cele, funkcje i typy badania w naukach społecznych. 3. Charakterystyka procesu badawczego w naukach społecznych: <ol style="list-style-type: none"> a) motywy i źródła podejmowanej problematyki badawczej. b) przedmiot badań, problematyka badawcza c) problem badawczy rodzaje, źródła, warunki poprawnego formułowania. d) hipoteza badawcza, pojęcie, rodzaje, warunki poprawnego formułowania. e) zmienne i wskaźniki 4. Komplementarność ilościowej i jakościowej strategii badań w naukach społecznych: <ol style="list-style-type: none"> a) kontekst odkrycia i rozumienia w naukach społecznych b) triangulacja badań – pojęcie, rodzaje, warunki poprawności. 5. Zasady sporządzania raportów badawczych. 6. Zaliczenie pisemne.
15	Podstawy prawa	K_W03, K_W12, K_W15, K_U04, K_K01	<ol style="list-style-type: none"> 1. Państwo – pojęcie, sposoby definiowania cechy i geneza państwa. Definiowanie państwa, jego cechy. Relacje między prawem a państwem. 2. Charakterystyka nauk prawnych. Pojęcie prawa i jego funkcje. Problem definicji prawa. Prawo jako zespół norm postępowania. Prawo wewnętrzne a prawo międzynarodowe publiczne. Koncepcje pojmowania prawa. 3. Budowa normy prawnej oraz analiza jej części składowych 4. System prawa. Cechy formalne w prawie: spójność i zupełność. Luki prawne. Typy systemów prawa (system kontynentalny, system common law). Systemy konkretne, pionowa i pozioma systematyzacja prawa, prawo publiczne i prywatne. 5. Stosunek prawny – pojęcie i charakterystyka. Fakty prawne. Podmioty stosunku prawnego (zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych) i przedmiot stosunku prawnego. 6. Źródła prawa: znaczenie materialne i formalne. Tworzenie prawa (prawo stanowione, kontraktowe, precedensowe, zwyczajowe). Podstawowe zasady techniki prawodawczej, Budowa tekstu prawnego. Publikacja i ogłoszenie aktu prawodawczego. 7. Wykładnia prawa (pojęcie, podział i model wykładni) Dyrektywy wykładni i ich rodzaje. Domniemania interpretacyjne. 8. Obowiązkiwanie, stosowanie i przestrzeganie prawa. Reguły kolizyjne, Pojęcie obowiązkiwania prawa; aspekt czasowy, terytorialny. Pojęcie przestrzegania prawa, Pojęcie stosowania prawa, typy stosowania prawa, Etapy stosowania prawa. 9. System źródeł prawa w Polsce. Praworządność. 10. Charakterystyka wybranych gałęzi prawa, zasady, podstawowe pojęcia i instytucje, cechy charakterystyczne, źródła (prawo konstytucyjne, prawo administracyjne, prawo cywilne)
16	Prawo rodzinne i opiekuńcze	K_W12, K_W14, K_U04, K_U13, K_U15, K_K01	<p>Rodzina jako zjawisko społeczne i prawne, pojęcie rodziny i jej funkcje. Stan cywilny jednostki, znaczenie oraz sposób zmiany. Pojęcia prawa rodzinnego oraz jego charakter i funkcje. Źródła prawa rodzinnego. Budowa i znaczenie KRiO.</p> <p>Pojęcie małżeństwa i elementy jego modelu prawnego. Zawarcie i unieważnienie małżeństwa. Przesłanki zawarcia małżeństwa przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego, Standard międzynarodowy w małżeństwie.</p> <p>Pojęcie unieważnienie małżeństwa. Przyczyny unieważnienia (wiek, ubezwłasnowolnienie, choroba psychiczna, bigamia, pokrewieństwo, powinowactwo, przysposobienie, stany wyłączone świadome wyrażenie woli – błąd i groźba). Przeszkody wynikające z pełnomocnictwa.</p> <p>Prawa i obowiązki małżonków. Zasada równości. Prawo do rozstrzygnięcia o istotnych sprawach rodziny. Prawa i obowiązki niemajątkowe – wierność i współdziałanie. Nazwisko małżonków i ich dzieci.</p> <p>Ustroje majątkowe małżeńskie – pojęcie i rodzaje. Wspólność ustawowa – powstanie i konsekwencje. Majątek wspólny a osobisty. Zarząd majątkiem wspólnym. Skuteczność czynności prawnych. Ustanie ustroju wspólności ustawowej oraz jego skutki.</p> <p>Ustanie małżeństwa. Śmierć i uznanie za zmarłego. Rozwód, pojęcie, przesłanki i skutki rozwodu. Wyrok rozwodowy oraz jego skutki. Zasady postępowania w sprawach o rozwód.</p>

			<p>Pojęcie przysposobienia, jego funkcja społeczna oraz charakter prawny. Przesłanki przysposobienia: po stronie przysposobianego oraz przysposabiającego. Rodzaje przysposobienia i ich skutki. Przesposobienie pełne, Anonimowość i nierozwiązywalność i rozwiązywalne. Niedopuszczalność ustalenia naturalnego pochodzenia. Zakaz przysposobienia pasierba. Obowiązek alimentacyjny: pojęcie i funkcje. Zakres i kolejność w alimentacji. przesłanki i treść obowiązku alimentacyjnego. wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego oraz przedawnienie roszczeń.</p> <p>Pojęcie i cechy prawa opiekuńczego. Pojęcie i funkcje opieki. Cel opieki. Opieka nad małoletnim – ustanowieni opiekuna, jego obowiązki, nadzór nad sprawowaniem opieki.</p> <p>Pojęcie i funkcje kurateli. Typy i rodzaje kurateli (trwała, z ograniczaniem) Ustanie kurateli.</p>
17	Prawo socjalne*	K_W03, K_W04, K_W12, K_W14, K_U04, K_U08, K_K01	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie pojęcia. Sposoby definiowania administracji. Administracja a administracja publiczna. Różne postacie administracji publicznej. 2. System prawa administracyjnego. Problem kodyfikacji. Prawo administracyjne a inne gałęzie prawa. Podział prawa administracyjnego. Prawo ustrojowe. Prawo materialne. Prawo procesowe. 3. Normy prawa administracyjnego – cechy charakterystyczne, rodzaje. Sankcje w prawie administracyjnym. 4. Stosowanie prawa przez administrację publiczną. Podmioty postępowania administracyjnego. 5. Przebieg postępowania administracyjnego. 6. Postępowania odwoławcze i procedury zażaleniowe. 7. Postępowanie w sprawie wydawania zaświadczeń. 8. Kontrola instancyjna rozstrzygnięć administracyjnych. 9. Elementy postępowania sędow-administracyjnego. 10. Zagadnienia wprowadzające. Geneza pomocy socjalnej, pojęcie pomocy socjalnej, prawne podstawy regulacji pomocy socjalnej, pomoc socjalna w systemie prawa, pomoc socjalna a ubezpieczenia społeczne, pomoc socjalna a prawo administracyjne. 11. Pomoc społeczna w systemie prawa. Pojęcie pomocy społecznej, regulacja prawna, zasady ogólne, 12. Pomoc społeczna w ustawie prawo o pomocy społecznej. Pojęcie i cele pomocy społecznej, zasady pomocy społecznej, zadania pomocy społecznej, prawo do świadczeń z pomocy społecznej, świadczenia pieniężne z pomocy społecznej, świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej. 13. Rodzina jako podmiot pomocy społecznej. Opieka nad rodziną i dzieckiem, organizacja pomocy społecznej, postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej. 14. Postępowanie w sprawie świadczeń. Ogólne zasady postępowania, ogólne zasady wypłaty świadczeń i zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, postępowanie w sprawie zasiłków i ich wypłata, postępowanie wyjaśniające i dowodowe oraz orzekanie w sprawach emerytalno-rentowych, wypłata, zwrot, potrącenia i egzekucja z emerytur i rent, postępowanie w sprawach wypadku przy pracy i choroby zawodowej. 15. Pozycja prawna pracownika socjalnego. Prawne regulacje zawodu pracownika socjalnego, wymogi i kwalifikacje dla pracowników socjalnych, pracownik socjalny jako funkcjonariusz publiczny, samorząd pracowniczy i jego regulacje prawne, projekty ustaw o zawodzie pracownika socjalnego (analiza i porównanie). 16. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne. Charakter prawny świadczeń rodzinnych, zakres podmiotowy świadczeń rodzinnych, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, organy właściwe w sprawie świadczeń rodzinnych, postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych, charakter prawny i geneza zaliczki alimentacyjnej, prawo do zaliczki alimentacyjnej, obowiązki dłużników alimentacyjnych, organy właściwe w sprawie zaliczki alimentacyjnej, postępowanie w sprawie zaliczki alimentacyjnej. 17. Inne formy pomocy socjalnej. Pomoc socjalna dla bezrobotnych, pomoc socjalna dla osób niepełnosprawnych, renta socjalna.
18	Patologia społeczna	K_W09, K_W12, K_U01, K_U06, K_U18, K_K01	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Stare" i "nowe" zachowania patologiczne we współczesnej rzeczywistości społecznej. 2. Normy społeczne i uwzględniane kryteria w ich rozpatrywaniu. Odchylenia od norm, granice tolerancji normy. Dewiacje pozytywne oraz negatywne a zachowania patologiczne. Zachowania patologiczne w dezorganizacji życia społecznego oraz indywidualnego.

			<p>3. Kierunki badań w zakresie poszukiwań zachowań patologicznych. Czynniki ryzyka zachowań patologicznych we współczesnej rzeczywistości społecznej.</p> <p>4. Normy społeczne jako wyznaczniki funkcjonowania jednostek w otoczeniu (normy moralne, religijne, obyczajowe, zwyczajowe oraz inne regulatory wytyczające funkcjonowanie ludzi).</p> <p>5. Kontrola społeczna oraz kontrola indywidualna a przestrzeganie norm moralnych, religijnych, obyczajowych i zwyczajowych.</p> <p>6. Normy prawne i ich nieprzestrzeganie a stosowane sankcje Wiek i inne uwarunkowania a stosowane sankcje wobec nieletnich, młodocianych i dorosłych.</p> <p>7. Resocjalizacja w poprzednich epokach oraz współcześnie – podstawowe założenia teoretyczne.</p> <p>8. Instytucje wychowawcze, poprawcze i zakłady karne wraz z ich ogólną charakterystyką.</p> <p>9. Egzo i endogenne trudności przystosowawcze w zakładach poprawczych oraz zakładach karnych i pomoc pracowników resocjalizacji oraz asystenta socjalnego w ich przezwyciężaniu.</p> <p>10. Podstawowe wytyczne w zakresie pracy resocjalizacyjnej.</p> <p>11. Stygmatyzacja i wykluczenie społeczne osób łamiących normy prawne. Pomoc i wspieranie osób stygmatyzowanych i marginalizowanych wraz z możliwościami działań pracowników socjalnych w tym zakresie.</p> <p>12. Zapobieganie zachowaniom patologicznym. Działalność profilaktyczna i resocjalizacyjna w środowisku otwartym z uwzględnieniem pomocy socjalnej.</p> <p>13. Współdziałanie pracowników socjalnych w działalności profilaktycznej i resocjalizacyjnej. Egzo i endogenne uwarunkowania powrotności do zachowań patologicznych ludzi, możliwości i ograniczenia działań w tym zakresie</p>
19	Wprowadzenie do pracy socjalnej	K_W01 K_W06, K_U14, K_U15, K_U17, K_K01	<p>1. Praca socjalna a nauki społeczne i humanistyczne. Interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej. Praca socjalna w problematyce pedagogiki społecznej, socjologii, polityki społecznej. Praca socjalna a psychologia, ekonomia, andragogika. Praca socjalna a pomoc społeczna.</p> <p>2. Literatura podstawowa i czasopiśmiennictwo z zakresu pracy socjalnej – m.in. omówienie publikacji Katedry Pedagogiki Społecznej, seria Biblioteka Pracownika Socjalnego (wydawnictwo Śląsk), inne ważne dla kształtowania się profesji publikacje; czasopiśmiennictwo zachodnie dostępne w bibliotece UKW</p> <p>3. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Podstawowe instytucje pomocy społecznej w Polsce i ich zadania.</p> <p>4. Etyka służb społecznych. Podstawowe wartości w pracy socjalnej.</p> <p>5. Zastosowanie metodyki pracy socjalnej do różnych pól aktywności człowieka.</p>
20	Praca socjalna w perspektywie historycznej	K_W05, K_U02, K_U15, K_K01	<p>1. Historia pomocy społecznej jako przedmiot kształcenia pracowników socjalnych, jej przedmiot i zadania.</p> <p>2. Główne idee i prądy społeczne, polityczne, religijne minionych wieków – teorie i koncepcje wybranych myślicieli w przeszłości.</p> <p>3. Dzieje rozwoju instytucji opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>4. Uwarunkowania społeczno-kulturowe rozwoju teorii i praktyki pomocy udzielanej jednostkom bądź zbiorowości w przeszłości.</p> <p>5. Poszukiwanie historycznego rodowodu współczesnych trendów i form pomocy społecznej.</p> <p>6. Rozumienie i interpretacja źródeł do historii pomocy społecznej.</p>
21	Teoretyczne i aksjologiczne podstawy pracy socjalnej	K_W05, K_W08, K_W12, K_U14, K_U15, K_K01	<p>1. Praca socjalna a nauki społeczne i humanistyczne. Praca socjalna w problematyce pedagogiki społecznej, socjologii, polityki społecznej. Praca socjalna a psychologia, ekonomia, andragogika. Teorie socjologiczne, psychologiczne i koncepcje pedagogiczne w pracy socjalnej.</p> <p>2. Praca socjalna jako dyscyplina pozytywna i normatywna</p> <p>3. Wiedza jako ważny element kompetencji zawodowych pracownika socjalnego</p> <p>4. Teoria i praktyka pracy socjalnej</p> <p>5. Wartości w pracy socjalnej</p> <p>6. Koncepcje zmiany w pracy socjalnej</p> <p>7. Koncepcje ról zawodowych i profesjonalizmu w pracy socjalnej</p> <p>8. Dylematy teorii i praktyki aktywizacji w pomocy społecznej</p> <p>9. Dylematy etyczne w pracy socjalnej, odpowiedzialność pracownika socjalnego</p> <p>10. Przeobrażenie i postępy w pracy socjalnej – nowe konteksty teoretyczne</p>

22	Metodyka pracy socjalnej	K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_U09, K_U10, K_U11, K_K01, K_K06, K_K09,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca socjalna - praca socjalna jako metoda pomocy społecznej 2. Praca socjalna jako profesja - definicje, zadania, cele, wartości 3. Sytuacja trudna w życiu człowieka 4. Potrzeby ludzi w kolejnych okresach życia 5. Zmiana i wzmocnienie - rola i znaczenie w działaniach pracownika socjalnego 6. Metoda pracy z przypadkiem, obowiązujące zasady 7. Wywiad w pracy socjalnej i warunki wywiadu 8. Grupa w pracy socjalnej - definicja i klasyfikacje 9. Rodzaje grup i zasady obowiązujące w pracy z grupą 10. Środowisko i społeczność lokalna jako teren działania pracownika socjalnego 11. Metoda organizowania społeczności lokalnej 12. Bezpośrednie i pośrednie działania metodyczne pracownika socjalnego
23	Pracownik socjalny w środowisku	K_W03; K_W04, KU08, K_K02	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca socjalna jako profesja. Pojęcie i klasyfikacja profesji społecznych. Programy kształcenia pracowników socjalnych. Znaczenie wiedzy w działaniu praktycznym. Umiejętności w pracy socjalnej. 2. Zawody służb społecznych (od wsparcia do organizacji społeczności) – zmiany w i perspektywy 3. Profesjonalizacja pracy socjalnej. Ustawowe regulacje dotyczące funkcjonowania zawodowego. 4. Przygotowanie do zawodu i podnoszenie kwalifikacji 4. Role zawodowe 5. Doświadczenia zawodowe pracowników socjalnych 6. Kierunki zmian w profesjonalizacji pracowników pomocy społecznej 7. Pracownik socjalny w Polsce i na świecie
24	Projekt socjalny	K_W10, K_W11, K_U01, K_U10, K_U13, K_K08,	<ol style="list-style-type: none"> I. Projekt socjalny a metody pracy socjalnej II. Rola projektu socjalnego w rozwiązywaniu zidentyfikowanych problemów osób, grup, społeczności III. Dobre praktyki – analiza zrealizowanych projektów socjalnych IV. Rozwiązania praktyczne w zakresie projektowania socjalnego: <ol style="list-style-type: none"> a. Struktura projektu socjalnego b. Analiza zasobów c. Budowanie zespołu projektowego d. Ewaluacja projektu e. Budowa wniosku projektowego f. Finansowanie projektów, współdziałanie z osobami i instytucjami środowiska lokalnego V. Wykorzystywanie narzędzi informatycznych w przygotowywaniu i realizacji projektów: np. zdalna koordynacja pracy zespołu z wykorzystaniem kalendarza internetowego, zdalna ewaluacja projektu, praca w chmurze VI. Przygotowanie i realizacja projektu lub jego elementów (wykorzystaniem komunikacji grupowej na portalu społecznościowym)
25	Organizacja społeczności lokalnej	K_W03, K_W06, K_W07, K_U05, K_U07, K_K11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca środowiskowa w Polsce – tradycje i współczesność 2. Rozwój społeczności lokalnej w oparciu o zasoby 3. OSL – metodyka 4. OSL – usługa społeczna 5. OSL – refleksyjny praktyk. Animator lokalny - lider - środowiskowa rola zawodowa pracownika socjalnego 6. Praca ze społecznością a polityka publiczna 7. Organizator społeczności lokalnej w rolach lokalnego planisty, organizatora sieci społecznych, lokalnego animatora
26	Psychiatria środowiskowa	K_W08, K_W09, K_U06, K_U11, K_U18, K_K01 K_K04	<p>Specyfika psychiatrii. Metody leczenia w psychiatrii Psychopatologia ogólna</p>

			Psychopatologia szczegółowa: organiczne zaburzenia psychiczne; zaburzenia wywołane stosowaniem środków psychoaktywnych; schizofrenia i zaburzenia pokrewne; zaburzenia afektywne; zaburzenia lękowe i wywołane przez stres; zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych; upośledzenie umysłowe; zaburzenia rozpoczynające się w dzieciństwie. Uwarunkowania prawne i organizacyjne psychiatrii
27	Lokalne instytucje pomocy społecznej	K_W03, K_W06, K_U02, K_U05, K_K01	Zajęcia realizowane w trzech semestrach. Semestr 1: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmieszczenie terytorialne jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa. Zadania rządowe i samorządowe w zakresie pomocy społecznej. 2. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na poziomie gminy (zadania, organizacja, struktura) 3. Regulacje prawne dotyczące funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w gminie 4. Metody i techniki pracy stosowane w jednostkach. Świadczenia pomocy społecznej w środowisku 5. Wykorzystywanie systemów elektronicznych w pomocy społecznej. Narzędzia gromadzenia i przetwarzania danych (system Pomost) Semestr 2: <ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na poziomie powiatu (zadania, organizacja, struktura) 2. Struktura pomocy społecznej (ustawowe regulacje, przykładowa struktura w wybranym powiecie) 3. Instytucjonalna i rodzinna piecza zastępcza. Rola koordynatorów pieczy. 4. Podział zadań na zadania samorządu lokalnego i administracji rządowej, koszty pomocy społecznej, zasoby instytucji pomocy społecznej, 5. Relacje pomiędzy gminnymi i powiatowymi jednostkami pomocy społecznej Semestr 3: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rządowe, krajowe, pozarządowe instytucje pomocy społecznej 2. Współdziałanie instytucji pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi. 3. Momenty krytyczne w funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej 4. System pomocy społecznej - alternatywne rozwiązania (lokalne przykłady). Zasada wielosektorowości polityki społecznej
28	Diagnoza w pracy socjalnej	K_W07, K_W11, K_W14, K_U04, K_U06, K_K01, K_K02	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza - jej istota i znaczenie. Zagadnienia teoretyczne i praktyczne. Cele badań diagnostycznych. Diagnostyka, diagnozowanie, diagnoza 2. Teoria i metodologia diagnostyki psycho-pedagogicznej. 3. Błędy i postawy diagnostyczne. 4. Aspekty pełnej diagnozy społecznej (zmienne i wskaźniki) 5. Diagnostyka społeczna w metodzie indywidualnych przypadków. 6. Relacja diagnostyczna w diagnozie psychopedagogicznej 7. Diagnoza poznawcza a diagnoza decyzyjna 8. Diagnozowanie jakości i stylu życia. 9. Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych.
29	Usługi społeczne w modelach pomocy społecznej	K_W06, K_W12, K_W14, K_U02, K_K07	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środowiskowe usługi społeczne – nowa perspektywa polityki i pedagogiki społecznej 2. Definiowanie usług społecznych/socjalnych 3. Rozwiązania ustawowe w zakresie tworzenia centrów usług, ich organizowania i zarządzania 4. Przeobrażenia sfery usług w systemie zabezpieczenia społecznego. Rada Europy i Unia Europejska w tworzeniu dokumentów dla systemów pomocy społecznej (Europejska Karta Społeczna, Karta Podstawowych Praw UE). 5. Przedsiębiorczość społeczna. 6. Społeczna odpowiedzialność biznesu 7. Organizowanie współpracy międzysektorowej (sektor pozarządowy, podmioty ekonomii społecznej)
30	Seminarium dyplomowe	K_W09, K_W10, K_W12, K_W13, K_W14, K_W15, K_U03, K_U15,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Problematyka prac z zakresu pracy socjalnej 2. Zjawiska społeczne obserwowane w środowiskach społecznych - diagnoza pracownika socjalnego 3. Wybór tematów pracy

			<ol style="list-style-type: none"> 4. Zasady sporządzania przypisów i bibliografii 5. Struktura pracy licencjackiej 6. Metody badawcze w naukach pedagogicznych 7. Opracowanie założeń metodologicznych 8. Opracowanie narzędzia badawczego 9. Realizacja badań 10. Analiza i opracowanie badań 11. Przedłożenie gotowej pracy licencjackiej 12. Przygotowanie do egzaminu dyplomowego
31	Język obcy	K_W04, K_U15, K_U16, K_K02,	Materiał gramatyczny odpowiadający poziomowi językowemu B1-B2. Tematyka materiałów i tekstów źródłowych dobrana z uwzględnieniem potrzeb i zainteresowań grupy
32	Zajęcia do wyboru		
33	Komunikacja interpersonalna	K_W12, K_U08, K_K02, K_K03	<ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikacja interpersonalna i jej rodzaje – podstawowe zagadnienia 2. Bariery komunikacyjne 3. Autoprezentacja – jak skutecznie i świadomie budować własny obraz 4. Negocjowanie 5. Asertywność 6. Czy płeć ma wpływ na komunikację? Style komunikacji kobiet i mężczyzn. 7. Jak unikać przemocy werbalnej? 8. Przekonania, nawyki, nastawienia i przyzwyczajenia – ich rola i znaczenie w pracy nad dobrą komunikacją
34	Animacja społeczności lokalnej	K_W03, K_W13, K_U12, K_K03, K_K05, K_K06,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia z zakresu kultury, nauki o kulturze, teorii i praktyki animacji społeczności lokalnych m.in. jako metody środowiskowej pracy socjalnej 2. Animacja kultury i animacja społeczności lokalnej jako działalność społeczna i profesjonalna. 3. Metody animacyjne. 4. Relacje kultura – jednostka, grupa społeczeństwo. Kultura własna a obca, formalna i nieformalna. 5. Wybrane zagadnienia związane z tożsamością społeczną kulturową 6. Rozpoznawania zasobów/braków kapitału społecznego i adekwatnego wykorzystywania danych lokalnych do planowania, przeprowadzenia i oceny działań
35	Kampanie społeczne w środowisku lokalnym	K_W12, K_U01, K_U14, K_K04, K_K07	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reklama społeczna jako środek przekazu medialnego. 2. Cechy i funkcje reklamy. 3. Twórcy i historia kampanii społecznych w Polsce. 4. Wykorzystanie kampanii społecznych w promowaniu wartości i zachowań pomocowych. 5. Przykłady lokalnych kampanii społecznych
36	Kategorie klientów pomocy społecznej – rodziny problemowe	K_W07, K_W12, K_U04, K_K04, K_K09	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza specyfiki klientów jednostki korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym, stopień zaspokajania potrzeb konkretnych klientów. 2. Teoretyczne perspektywy analizy rodzin. Funkcje i dysfunkcje rodziny. Model rodziny współczesnej - próba definicji 3. Metody monitorowania i diagnozowania potrzeb klientów pomocy społecznej 4. Rodzina wieloproblemowa w pracy socjalnej – diagnoza i metody oddziaływania 5. Współdziałanie specjalistów w pracy z rodzinami wieloproblemowymi 6. Narzędzia pracy socjalnej z rodziną problemową
37	Asystent rodziny	K_W07, K_W12, K_U02, K_U06, K_K04, K_K06, K_K09	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asystentura jako instrument pracy socjalnej 2. Zmiana społeczna a funkcjonowanie rodziny 3. Rodzina jako system i źródło zasobów 4. Kompetencje do pracy z rodziną 5. Aspekty funkcjonowania rodziny a założenia szkół terapii rodzin

			<ol style="list-style-type: none"> 6. Istota wywiadu diagnostycznego w pracy z rodziną. Diagnoza kreatywna 7. Praca socjalna skoncentrowana na rozwiązaniach 8. Techniki i mechanizmy coachingowe w pracy z rodziną 9. Znaczenie współpracy/współdziałania w asystenturze i doradztwie socjalnym
38	Narzędzia diagnozy środowiskowej	K_W07, K_W11, K_W14, K_U04, K_U06, K_K01, K_K02	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza - jej istota i znaczenie. Zagadnienia teoretyczne i praktyczne. Cele badań diagnostycznych. Diagnostyka, diagnozowanie, diagnoza 2. Aspekty pełnej diagnozy społecznej (zmienne i wskaźniki) 3. Diagnostyka społeczna w poznaniu i przekształcaniu środowiska 1. Źródła danych w diagnozie (sprawozdania, dokumenty urzędowe, dane statystyczne, wypowiedzi respondentów, obserwacja zachowań i zjawisk, przekazy medialne, dokumenty osobiste; zbiory danych o pomocy społecznej (SI POMOST, Ocena Zasobów PS, Strategie rozwiązywania problemów; dane np. GUS, NIK 2. Metod zbierania danych (np. deskresearch, badania sondażowe, wywiady, obserwacja, case study) 5. Diagnozowanie jakości i stylu życia. Przegląd badań 6. Wskaźniki społeczne w diagnozowaniu rodziny 7. Potrzeby i potencjał społeczności lokalnej.
39	Dynamika grupy	K_W07 K_W13, K_U09, K_U13, K_K02,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dynamika małych grup. 2. Formowanie się grupy. Role grupowe. Normy grupowe. 3. Burza w grupie. Konflikt. Zarządzanie grupą w fazie burzy. 4. Normalizacja w grupie. Tożsamość jednostki a tożsamość grupowa. Myślenie grupowe. Asertywna komunikacja w grupie 5. Kreatywne działanie. Bariery komunikacyjne. Twórczość w pracy w grupie.
40	Rehabilitacja osób z niepełnosprawnością	K_W07 K_W09, K_W12, K_W16, K_U06, K_U08, K_U11, K_K07	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia związane z niepełnosprawnością. 2. Wybrane koncepcje niepełnosprawności. Klasyfikacja osób niepełnosprawnych. 3. Prawne uwarunkowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych. 4. Aktywność zawodowa i sytuacja społeczna osób niepełnosprawnych w wybranych krajach – aspekt porównawczy. 5. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych – modela. 6. Główne bariery aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. 7. Zatrudnienie osoby niepełnosprawnej na otwartym rynku pracy, w warunkach chronionych, w przedsiębiorstwie społecznym. 8. Prezentacja dobrych praktyk (case study).
41	Kategorie klientów pomocy społecznej – zagrożeni wykluceniem społecznym	K_W07, K_W12, K_U04, K_U06, K_K04, K_K09	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza specyfiki klientów jednostki korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym, stopień zaspokajania potrzeb konkretnych klientów. 2. Wybranych zagadnienia wykluczenia społecznego i stygmatyzacji. 3. Metody monitorowania i diagnozowania potrzeb klientów pomocy społecznej. 4. Bezdomni, długotrwale bezrobotni, chorujący psychicznie, uzależnieni, powracający z zakładów karnych – diagnoza problemu i metody oddziaływania 5. Współdziałanie specjalistów w pracy z osobami zagrożonymi wykluceniem. 6. Narzędzia pracy socjalnej z osobami zagrożonymi wykluceniem
42	Interwencja kryzysowa	K_W03, K_W07, K_U01, K_U08, K_K04, K_K06	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia teorii kryzysu: potoczne rozumienie terminu „kryzys”, psychologiczne rozumienie terminu „kryzys”, rodzaje sytuacji kryzysowych. 2. Radzenie sobie z kryzysem: mechanizmy radzenia sobie z kryzysem. 3. symptomatologia i analiza kryzysu: czynniki wywołujące kryzys, przebieg reakcji kryzysowej, <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie reakcji kryzysowej, - ostra faza kryzysu, - czynniki wpływające na przebieg reakcji kryzysowej. 4. Interwencja kryzysowa: <ul style="list-style-type: none"> - historia rozwoju, - definicje,

			<ul style="list-style-type: none"> - cele i cechy charakterystyczne interwencji kryzysowej, - etapy interwencji kryzysowej, - zapis interwencji kryzysowej.
43	Narzędzia diagnozy rodziny	K_W07, K_W11, K_W14, K_U04, K_U06, K_K01, K_K02	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza - jej istota i znaczenie. Zagadnienia teoretyczne i praktyczne. Cele badań diagnostycznych. Diagnostyka, diagnozowanie, diagnoza 2. Diagnoza pedagogiczna w metodzie indywidualnych przypadków. 3. Relacja diagnostyczna w diagnozie psychopedagogicznej 4. Diagnoza poznawcza a diagnoza decyzyjna 5. Wybór narzędzi diagnozy rodziny (np. rodziny z dziećmi, rodziny z problemem przemocy, rodziny sprawujące opiekę nad osobami zależnymi lub niepełnosprawnymi) 6. Wskaźniki społeczne w diagnozowaniu rodziny
44	Elementy terapii rodzin	K_W07, K_W08, K_U01, K_U14, K_K03, K_K09,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do psychoterapii - terapia rodzinna jako specyficzny rodzaj terapii 2. Historia terapii rodzin, współczesne nurty w terapii rodzin 3. Teorie funkcjonowania rodziny 4. System rodzinny - procesy systemowe w rodzinie, cechy, właściwości, mechanizmy. Cykl życia rodziny 5. Terapia rodzin i terapia małżeństw – specyfika zadań i cech terapeuty 6. Rysunek w psychoterapii jako forma zbierania informacji o rodzinie. 7. Pozytywna psychologia rodziny - w teorii i praktyce
45	Praca socjalna z seniorami	K_W07, K_W12, K_W14, K_U04, K_K04, K_K09	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc społeczna dla seniorów. 2. Instytucje wspierające seniorów. 3. Dzielne Domy Pobytu. 4. Kluby seniora. 5. Placówki opiekuńczo-lecznicze. 6. Zasady etyki pracownika socjalnego w pracy z seniorami. Prawa człowieka w pomocy społecznej.
46	Kategorie klientów pomocy społecznej – przewlekle chorzy	K_W07, K_W12, K_U04, K_U08, K_U06, K_K04, K_K09	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza specyfiki klientów jednostki korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym, stopień zaspokajania potrzeb konkretnych klientów. 2. Metody monitorowania i diagnozowania potrzeb klientów pomocy społecznej 3. Choroby przewlekłe psychiczne i somatyczne, klasyfikacja i ograniczenia funkcjonowania. 4. Opieka rodziny nad osobą przewlekle chorą. 5. Samotność osób chorych przewlekle 6. Instytucje pomocy społecznej i ochrony zdrowia wspierając osoby chore przewlekle. 7. Prawa człowieka w pomocy społecznej. 8. Narzędzia pracy z osobami chorymi przewlekle. Usługi opiekuńcze. 9. Współdziałanie specjalistów w pracy z osobami przewlekle chorymi
47	Aktywizacja osób z niepełnosprawnością	K_W07, K_W12, K_U04, K_U08, K_K04, K_K09	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia związane z niepełnosprawnością. 2. Wybrane koncepcje niepełnosprawności. Klasyfikacja osób niepełnosprawnych. 3. Aktywność społeczna osób niepełnosprawnych w wybranych krajach – aspekt porównawczy. 4. Główne bariery aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych. 5. Instytucje publiczne i organizacje pozarządowe aktywizujące osoby z niepełnosprawnością. 6. Dobre praktyki w zakresie aktywizacji. 7. Przedsiębiorczość społeczna. 8. Prawa człowieka w pomocy społecznej.
48	Diagnozowanie i planowanie społeczne	K_W03, K_W04, K_W10, K_U06, K_K11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza lokalnych problemów społecznych (metody, narzędzia, źródła danych) 2. Strategie rozwiązywania problemów społecznych (rola, rodzaje, cele). Elementy strategii 3. Strategie rozwoju lokalnego i zarządzanie strategiczne w gminie/regionie. Scenariusze realizacyjne. 4. Warunki poprawności strategii rozwojowych. Prezentacja wybranych przykładów. 5. Programy przeciwdziałania wybranym zjawiskom społecznym. Strategie indywidualnej zaradności

			<ol style="list-style-type: none"> 6. Funkcje podmiotów publicznych. Pomoc wzajemna. 7. Pomoc społeczna i jej funkcje w aktywizacji i opracowywaniu strategii rozwoju lokalnego 8. Strategie i programy na poziomie krajowym i ich wdrażanie. 9. Rola dokumentów strategicznych Unii Europejskiej.
49	Elementy socjoterapii	K_W09, K_U09, K_U08, K_K03	<ol style="list-style-type: none"> 1. Socjoterapia jako forma pomocy. Formy socjoterapii. 2. Poziomy pracy socjoterapeutycznej, praca socjoterapeutyczna w grupie. 3. Diagnoza grupy. 4. Program pracy z grupą. Analiza treści urazowych i korygujących. 5. Zaplanowanie doświadczeń korygujących z uwzględnieniem środowiska , w którym funkcjonuje osoby objęte socjoterapią 6. Konstruowanie scenariuszy socjoterapeutycznych i analiza studium przypadków przygotowanych przez studentów.
50	Superwizja pracy socjalnej	K_W11, K_U09, K_U13, K_U15, K_K02, K_K11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koncepcje superwizji w pracy socjalnej (pojęcie superwizji, rodzaje, funkcje, modele superwizji, metody działań superwizyjnych) 2. Menedżerska i profesjonalna koncepcja pracy socjalnej a koncepcje superwizji 3. Antyopresyjna koncepcja superwizji 4. Procedury i zastosowania superwizji pracy socjalnej (sesja superwizyjna) 5. Superwizja a podnoszenie kompetencji zawodowych (zwłaszcza w zakresie mediacji, negocjacji, pracy zespołowej, twórczego myślenia, sposobów radzenia sobie ze stresem) 6. Superwizja jako praca nad biografią 7. Metody ograniczania stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej 8. Poprawa komunikacji w relacji z klientem. Analiza błędów 9. Postrzeganie siebie w pracy – samoocena i akceptacja 10. Typy osobowości zawodowych Hollanda
51	Praca socjalna z trudnym klientem	K_W07, K_W12, K_W14 K_U04, K_K04, K_K09	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje relacji pomocowych 2. Teorie, metody i techniki pracy socjalne z osobami mającymi trudności w relacjach społecznych 3. Profesjonalna pomoc w pracy socjalnej. Współdziałanie z innymi specjalistami. 4. Zasady etyki w pracy z klientem trudnym 5. Dokumentacja interwencji. 6. Prawa człowieka w pomocy społecznej. 7. Ewaluacja w pracy socjalnej
52	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	K_W09, K_U09, K_U13, K_U15, K_K02, K_K11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuacje trudne w pracy socjalnej 2. Problemy etyczne w pracy socjalnej 3. Higiena pracy w zawodach pomocowych. Uważność i współczucie. 4. Elementy superwizji w pracy socjalnej 5. Źródła wsparcia w pracy pracownika socjalnego 6. Pierwszy kontakt z klientem 7. Praca z trudnym klientem
53	Wsparcie kryzysowe	K_W14, K_W09, K_U19,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czym jest kryzys psychiczny/ krytyczne wydarzenie życiowe, jakich obszarów może dotyczyć (np. utrata bliskiej osoby, zakończenie relacji w tym rozwód, choroba własna lub osoby bliskiej, utrata pracy) i jakie typy kryzysów psychicznych wyróżniamy. 2. Nieadaptacyjne i adaptacyjne sposoby radzenia sobie z kryzysami psychicznymi (na wybranych przykładach - choroba w rodzinie, utrata bliskiej osoby) 4. Wsparcie osób w kryzysie: rozwijanie umiejętności społecznych i emocjonalnych (nazywanie i ekspresja emocji, rozwijanie empatii, asertywności- umiejętności stawiania granic i aktywnego słuchania) 5. Wsparcie osób w kryzysie: Wykorzystanie metod, technik, ćwiczeń zaczerpniętych z terapii poznawczo-behawioralnej, (w tym technik stosowanych w ACT, terapii schematów, mindfulness)* 6. Profesjonalne wsparcie - gdzie i jak szukać profesjonalnej pomocy.

54	Elementy mediacji	K_W14, K_W09, K_U19, K_K07, K_K06	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza konfliktu (źródła i dynamika), sposoby zachowania w sytuacji konfliktowej oraz alternatywne metody rozwiązywania konfliktów (ADR). 2. Mediacja w polskim systemie prawnym. Istota i znaczenie mediacji: cele, rodzaje, zasady, standardy, rola i zadania mediatora oraz kodeks etyczny mediatora. 3. Mediacja jako jedna z umiejętności pracy socjalnej: pracownik socjalny w roli mediatora, struktura mediacji w pracy socjalnej. 4. Umiejętności komunikacyjne i negocjacyjne niezbędne w prowadzeniu mediacji. Narzędzia, techniki i strategie stosowane w mediacji. 5. Dziecko w mediacji - formy i zakres włączania dzieci w proces mediacji. 6. Symulacje mediacji prowadzonych samodzielnie oraz z drugim mediatorem - trening umiejętności praktycznych.
55	Działalność pożytku publicznego i wolontariat	K_W06, K_W07 K_W17, K_U05, K_U15, K_U17, K_K05,	<ol style="list-style-type: none"> I. Organizacje pozarządowe w Polsce (zarys historii, ustawodawstwo, rola w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego, dane statystyczne, dynamika) II. Wolontariat w Polsce (zasady prawne, dynamika, praca i profil wolontariusza, wolontariat międzynarodowy) III. Organizacje pozarządowe a kapitał społeczny w środowisku lokalnym IV. Organizacja pozarządowe w realizacji zadań pomocy społecznej (współdziałanie, lokalne partnerstwo). Wielosektorowa polityka społeczna V. Determinanty aktywności i bierności społecznej Polaków VI. Wolontariat – potencjał społeczny do wykorzystania w realizacji zadań pracy socjalnej VII. Rola trzeciego sektora w rozwoju przedsiębiorczości społecznej

* wypełnia DJiOK

.....

Podpis prodziekana/z-cy dyrektora
podstawowej jednostki organizacyjnej